Evropski parlament
2024-2029

Odbor za pravne zadeve

2025/2079(INL)

30.6.2025

OSNUTEK POROČILA

s priporočili Komisiji o „28. režimu“: nov pravni okvir za inovativna podjetja (2025/2079(INL))

Odbor za pravne zadeve

Poročevalec: René Repasi

(Pobuda – člen 47 Poslovnika)

(Avtor predloga: René Repasi)

PR_INL

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

PRILOGA K PREDLOGU RESOLUCIJE: PRIPOROČILA O VSEBINI ZAHTEVANEGA PREDLOGA 7

OBRAZLOŽITEV 13

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE 16

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

s priporočili Komisiji o „28. režimu“: nov pravni okvir za inovativna podjetja (2025/2079(INL))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 225 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju členov 50 in 114(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbena obligacijska razmerja (Rim I)[1],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES[3],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb[4];

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. maja 2025 z naslovom Strategija EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi (COM(2025)0270),

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette z dne 17. aprila 2024 z naslovom *Much more than a market* (Veliko več kot trg),

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti),

– ob upoštevanju členov 47 in 55 Poslovnika,

A. ker se podjetja v Uniji, zlasti mala in srednja podjetja (MSP), zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, spoprijemajo z zelo različnimi pravili, ki se razlikujejo med državami članicami; ker ti različni predpisi in stroški delovanja v neznanih okoljih ovirajo vseevropsko financiranje podjetij;

B. ker bi enoten evropski sistem lahko uresničili ne le samostojnim pravnim aktom Unije, temveč tudi z uvedbo sklopov pravil, ki bi se uporabljala skupaj z nacionalnim pravnim

---

1 UL L 177, 4.7.2008, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 UL L 351, 20.12.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 UL L 257, 28.8.2014, str. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.
4 UL L 169, 30.6.2017, str. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

sistemom posameznih držav članic;

C. ker številna zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi v Uniji razvijajo prelomne tehnologije; ker jih pogosto prevzamejo tuja podjetja, še preden so zrela; ker ti prevzemi pogosto ne dosegajo pragov Unije za nadzor nad združitvami;

D. ker inovativna podjetja potrebujejo dostop do tveganega kapitala, vseevropsko mobilnost, nadgradljivost, visoko usposobljene delavce, zaščito pred plenilskimi prevzemi in dolgoročne naložbe;

Splošna načela

1. pozdravlja zavezo Komisije, da bo predložila zakonodajni predlog o „28. režimu“ za inovativna podjetja (v nadaljnjem besedilu: „28. režim“), ki bi ga moral sestavljati zakonodajni predlog za direktivo, pravni podlagi pa bi morala biti člena 50 in 114(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije;

2. močno nasprotuje temu, da bi se kot pravna podlaga uporabil člen 352(1) PDEU, saj bi se s tem zaradi zahteve po soglasju sprejetje zakonodajnega predloga zavleklo; je kritičen do tega, da bi za oblikovanje „28. režima“ uporabili okrepljeno sodelovanje iz člena 20 Pogodbe o Evropski uniji in člena 329 PDEU ali medvladne sporazume;

3. priznava, da so v skladu s členoma 50 in 114(1) PDEU potrebni harmonizacijski ukrepi na področju prava gospodarskih družb, ki jih je treba izvajati v okviru nacionalnega prava držav članic; meni, da je v tem primeru najboljša možnost čim večja harmonizacija, da bi v vseh državah članicah zagotovili enotna pravila;

4. meni, da je „28. režim“ korak k še večji poglobitvi notranjega trga in večjemu evropskemu povezovanju;

5. dodaja, da bi morala podjetja, ki se prostovoljno pridružijo „28. režimu“, spoštovati njegova pravila;

6. poudarja, da se mora odločitev podjetja o pridružitvi „28. režimu“ samodejno priznati v nacionalnih pravnih redih vseh 27 držav članic;

7. se zaveda tveganja, da bi lahko „28. režim“ omogočil izogibanje obvezni nacionalni zaščiti šibkejših strank; poudarja, da „28. režim“ ne sme postati sredstvo za zmanjšanje že obstoječih ravni zaščite; vztraja, naj se zaščitni ukrepi določijo z materialnopravnimi pravili, ki nudijo visoko raven zaščite, in s kolizijskimi pravili, ki zagotavljajo uporabo obveznih pravil nacionalnega prava;

„28. režim“ za inovativna podjetja

8. meni, da bi moral „28. režim“ zadevati zlasti pravila prava gospodarskih družb in da bi sodelovanje v njem morali omogočiti le družbam z omejeno odgovornostjo, ki ne kotirajo na borzi; meni, da bi moral biti „28. režim“ sklop pravil, ki jih je treba vključiti v že obstoječe ali nove nacionalne oblike gospodarskih družb;

9. predlaga, da bi obliko gospodarske družbe, ki jo zajema „28. režim“, poimenovali

„evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi“ (ESSU); poziva, naj se okrajšava ESSU doda k že obstoječim okrajšavam nacionalnih oblik gospodarskih družb;

10. poudarja, da „28. režim“ ne posega v pravo Unije in nacionalno pravo na področju individualnega ali kolektivnega delovnega prava in pravila o soodločanju delavcev;

11. poudarja, da je treba poenostaviti ustanavljanje in registracijo podjetij; poziva, naj se zmanjša zapletenost postopkov, postopek registracije za ustanovitev evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi pa naj se zaključi v 48 urah; poziva, naj se omogoči, da bi lahko podjetje v celotnem življenjskem ciklu oblike gospodarske družbe po spletu predložilo svoje dokumente, in da naj se za registracijo evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi v celoti izvaja načelo „samo enkrat“; meni, da bi bilo treba omogočiti digitalne postopke, kot so digitalne seje skupščine in upravnega odbora;

12. poziva, naj se na ravni Unije oblikuje enoten digitalni register podjetij, ki bo neposredna vstopna točka za registracijo evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi ter bo dopolnjeval in razširjal že obstoječi sistem povezovanja poslovnih registrov (BRIS);

13. poziva k dodatnemu razvoju in prilagoditvi identifikatorja podjetja v EU, da bi poenostavili registracijo, povečali preglednost in zaupanje, olajšali preverjanje identitete podjetja ter se borili proti goljufijam in davčni utaji;

14. meni, da možnost registracije evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi ne bi smela biti omejena na novo kategorijo inovativnih podjetij ali na druge omejujoče dejavnike; opozarja, da bi oblikovanje take nove kategorije pomenilo nepotrebno birokracijo; pojasnjuje, da bi lahko evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi ustanovile le fizične ali pravne osebe, ki prebivajo ali imajo sedež v Uniji;

15. meni, da bi bilo treba evropskemu zagonskemu podjetju in podjetju v razširitveni fazi omogočiti, da posluje kot samostojno podjetje ali odvisno podjetje obvladujočega podjetja, ki je evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi;

16. poudarja, da mora imeti podjetje statutarni sedež v eni od 27 držav članic, da se lahko registrira kot evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi; poudarja, da sta lahko sedež in statutarni sedež v različnih državah članicah;

17. poudarja, da morajo biti rast produktivnosti, inovacije in socialno vključevanje tesno povezani; meni, da bi bilo treba premisliti o oblikovanju načrtov lastniških deležev za zaposlene v evropskem zagonskem podjetju in podjetju v razširitveni fazi, da bi lahko pridobili lastniški delež v podjetju;

Zaščitni ukrepi

18. poudarja, da je treba evropska inovativna podjetja obvarovati pred plenilskimi prevzemi in preprečiti premeščanje inovacij, ki so pogosto podprte z evropskimi javnimi sredstvi za raziskave, zunaj Unije; meni, da uredba o združitvah ne obravnava ustrezno vprašanja plenilskih prevzemov; poziva, naj se v zakonodajni predlog vključijo neobvezne oblike skrbniškega lastništva, blokade sredstev in različnih razredov delnic, zlasti delnice dveh

razredov, vključno z delnicami s pravico veta;

19. je zaskrbljen, da bi se lahko že obstoječi standardi zaščite šibkejših strank v nacionalnih pravnih redih držav članic znižali;

20. meni, da je v novem zakonodajnem predlogu za obravnavo zaščite šibkejše stranke primernejša uporaba kolizijskih pravil kot materialnopravnih pravil; poziva, naj se za zadeve v zvezi s soodločanjem delavcev uporablja pravo dejanskega sedeža podjetja, tj. kraj, kjer je poslovodstvo podjetja;

Dostop do kapitala

21. poziva k oblikovanju vzorčnih dokumentov, ki se bodo po vsej Uniji uporabljali za delničarske sporazume in statute družb;

22. meni, da bi moral nov zakonodajni predlog vsebovati usklajena pravila o lastniškim podobnih dolžniških instrumentih, ki bi vlagateljem omogočala naložbe v podjetje, ne da bi pridobili pravice nadzora nad tem podjetjem;

Reševanje sporov

23. meni, da bi bilo treba za spore v zvezi z evropskimi zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi vzpostaviti mehanizem za alternativno reševanje sporov, s katerim bi poskrbeli za hitro in specializirano reševanje sporov; poleg tega meni, da bi morale države članice premisliti o uvedbi posebnega odbora za spore med podjetji, ki so povezani z evropskimi zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi, v okviru nacionalnih sodišč in da bi bilo treba omogočiti, da ti posebni odbori spore rešujejo v angleščini;

Končne določbe

24. poziva Komisijo, naj do prvega četrtletja 2026 na podlagi členov 50 in 114 PDEU predloži predlog za direktivo v skladu s priporočili iz priloge k temu predlogu resolucije;

25. naroči svoji predsednici, naj posreduje to resolucijo in priložena priporočila Komisiji in Svetu.

PRILOGA K PREDLOGU RESOLUCIJE:
PRIPOROČILA O VSEBINI ZAHTEVANEGA PREDLOGA

1. Splošna načela in pravna podlaga

Parlament predlaga, da bi obliko gospodarske družbe, ki jo zajema „28. režim“, poimenovali evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi (ESSU). To ne bi smela biti samostojna vseevropska oblika gospodarske družbe, temveč nacionalna oblika družbe v vseh državah članicah z nekaterimi elementi, usklajenimi s pravom Unije. Okrajšavo ESSU bi bilo treba dodati k že obstoječim okrajšavam nacionalnih oblik gospodarskih družb.

Evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi bi moralo temeljiti na oblikah gospodarskih družb, ki so določene v skladu z nacionalnim pravom. Države članice bi se morale same odločiti, ali bodo že obstoječim nacionalnim oblikam gospodarskih družb dovolile, da se preoblikujejo v evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi, ali bodo uvedle novo nacionalno obliko gospodarske družbe. Ustanoviteljem ali lastnikom nacionalne oblike gospodarske družbe bi bilo treba omogočiti, da se prostovoljno pridružijo novemu režimu, s čimer bi se jim omogočila uporaba oznake podjetja ESSU.

Obstoj evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi bi moral biti samodejno priznan v nacionalnih pravnih redih vseh držav članic kot družba z omejeno odgovornostjo.

Za ustanovitev evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi bi se moralo uporabljati pravo države članice, v kateri je zadevno podjetje pridobilo pravno osebnost. Z odstopanjem od tega načela in za zaščito vnaprej opredeljenih javnih interesov bi bilo treba omogočiti, da se pravo, ki se uporablja, določi na podlagi prevladujoče navezne okoliščine namesto kraja pridobitve pravne osebnosti.

Pravni podlagi za evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi bi morala biti člena 50 in 114(1) PDEU. Da bi zagotovili pravno varnost glede sestavnih elementov evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi, mora biti direktiva, sprejeta na podlagi členov 50 in 114(1) PDEU, direktiva o največji možni harmonizaciji.

Parlament se zaveda tveganja, da bi samodejno priznano evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi lahko povzročilo izogibanje obveznim nacionalnim pravilom, ki ščitijo šibkejše stranke. Poslovna pravila o evropskem zagonskem podjetju in podjetju v razširitveni fazi tako ne bi smela posegati v pravo Unije in nacionalno pravo na področju individualnega in kolektivnega delovnega prava, vključno s pravili o soodločanju delavcev, in bi morala vsebovati zaščitne ukrepe, ki bi učinkovito preprečevali zlorabo evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi.

2. Področje uporabe

Države članice bi morale v svojih nacionalnih pravnih redih zagotoviti sklop pravil, ki bi v primeru skladnosti z njimi omogočala, da nacionalna oblika gospodarske družbe v ime svojega podjetja vključi okrajšavo ESSU. Če naj se ji omogoči registracija kot evropsko zagonsko

podjetje in podjetje v razširitveni fazi, mora nacionalna oblika gospodarske družbe izpolnjevati naslednje pogoje:

– na dan registracije mora biti pravni subjekt s pravno sposobnostjo, ki je samodejno priznan v vseh državah članicah;

– mora biti družba z omejeno odgovornostjo, v kateri je odgovornost lastnikov za dolgove družbe omejena na znesek njihovih prispevkov;

– ne sme biti družba, ki kotira na borzi;

– ustanovila jo je ena ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki prebivajo ali imajo sedež v državi članici;

– lahko deluje kot samostojno podjetje ali odvisno podjetje obvladujočega podjetja, ki je evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi;

– njen statutarni sedež mora biti v eni od držav članic.

Če je v nacionalnem pravu gospodarskih družb določen najnižji znesek vplačanega kapitala za ustanovitev podjetja, upravičenega do registracije kot evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi, mora biti znesek takoj vplačanega kapitala za namen registracije tega podjetja določen v višini 1 EUR, podjetje pa bi moralo obvezno vsaj 25 % svojega letnega dobička nameniti zakonski rezervi, dokler ta rezerva, skupaj s kapitalom, vplačanim na začetku, ne doseže minimalnega kapitala, zahtevanega v zadevni nacionalni zakonodaji.

Zaradi poenostavitve možnost registracije evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi ne bi smela biti omejena na novo kategorijo inovativnih podjetij ali druge omejujoče dejavnike, saj bi to pomenilo dodatno birokracijo in nepotrebno upravno breme.

Če namerava evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi kotirati na borzi, se mora preoblikovati v delniško družbo v skladu z nacionalnim pravom ali pravom Unije v skladu z nacionalnimi pravili ali pravili Unije o preoblikovanju.

3. Ustanovitev oblike gospodarske družbe

Ustanovitev in registracija evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi bi morali v celoti potekati digitalno in upoštevati načelo „samo enkrat“. Ustanovitev evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi mora biti zaključena v 48 urah.

Evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi bi moralo ob ustanovitvi prejeti enotno digitalno identiteto in identifikator podjetja, da se poenostavi registracija, povečata preglednost in zaupanje, olajša preverjanje identitete podjetja ter zagotovi boj proti goljufijam in davčni utaji.

Da bi lažje dosegli te cilje, bi morala Komisija za evropska zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi oblikovati in upravljati enoten digitalni register podjetij na ravni Unije. Ta register bi dopolnjeval in razširil že obstoječi sistem povezovanja poslovnih registrov (BRIS). Enotni digitalni register podjetij na ravni Unije ne bi smel nadomestiti že veljavnih nacionalnih

pravil o pridobitvi pravne osebnosti, temveč bi se moral uporabljati kot skupni portal. Podjetje mora pri registraciji v digitalnem registru podjetij na ravni Unije kot kraj pridobitve pravne osebnosti izbrati državo članico in s tem nacionalno pravo, ki se uporablja za pridobitev pravne osebnosti.

Enotni digitalni register podjetij na ravni Unije bi bil neposredna točka vstopa za podjetja, da se registrirajo kot evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi. Pridobitev pravne osebnosti, vložitev dokumentacije in posodobitve bi se morale v navedenem registru opraviti samo enkrat in bi morale biti dostopne v vseh državah članicah prek večjezičnega vmesnika in usklajenih standardov za identifikacijo na podlagi uredbe eIDAS[1]. Register bi lahko uporabljal omrežje razpršene evidence s pravicami za dostop, v katerem bi bili z nespremenljivimi časovnimi žigi zabeleženi glavni poslovni dogodki, kot so registracije ali prenosi delnic.

4. Zaščitni ukrepi

Pravila o evropskih zagonskih podjetjih in podjetjih v razširitveni fazi ne bi smela posegati v individualno in kolektivno delovno pravo ter v pravila o soodločanju delavcev.

Pravo, ki se uporablja za individualne pogodbe o zaposlitvi, bi moral določati izključno člen 8 Uredbe (ES) št. 593/2008.

Za zadeve v zvezi s soodločanjem delavcev bi bilo treba pravo, ki se uporablja, določiti glede na dejanski sedež podjetja, tj. kraj, kjer je poslovodstvo podjetja.

V primeru spora ali negotovosti glede tega, katero nacionalno pravo ureja zadeve v zvezi s soodločanjem delavcev, bi morali imeti upravni odbor evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi, predstavniki delavcev ali sindikati, ki imajo pravico do imenovanja v skladu z nacionalnim pravom, katerega uporaba je sporna ali negotova, možnost, da od sodišča države članice, v kateri ima podjetje statutarni sedež, zahtevajo, da odloči o pravu, ki se uporablja. To sodišče bi moralo biti izključno pristojno za odločanje o zadevi.

5. Spodbujanje neobvezne dolgoročne naravnanosti

Da bi države članice zaščitile evropska inovativna podjetja pred plenilskimi prevzemi in da bi preprečile premeščanje inovacij, pogosto podprtih z evropskimi javnimi sredstvi za raziskave, izven Unije, bi morale uvesti pravila, ki bi podjetjem omogočala, da se nepreklicno odločijo za dodatne sisteme pravnega varstva, kot so:

– ločevanje glasovalnih in ekonomskih pravic z različnimi razredi delnic, zlasti z delnicami dveh razredov;

---

[1] Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

– opredelitev glasovalnih pravic kot neprenosljivih in nedednih;

– razdelitev dobička vlagateljem ali imetnikom ekonomskih pravic na podlagi pogodbenega dogovora, ki je časovno ali količinsko omejen in ki ga lahko katera koli od strank kadar koli odpove;

– omejitev čezmejnega preoblikovanja na subjekte, ki so se odločili za dodatni sistem pravnega varstva, zlasti za blokado sredstev.

Podjetja, ki bi se odločila za take dodatne sisteme pravnega varstva, bi morala imeti možnost, da v svoje ime vključijo oznako „skrbniško lastništvo“.

Direktivo (EU) 2017/1132 v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, združitvami in delitvami bi bilo treba spremeniti, da se državam članicam, ki so se odločile uvesti lastno nacionalno obliko skrbniškega lastništva družb, omogoči, da čezmejno preoblikovanje nacionalne gospodarske družbe take oblike omejijo na oblike družb drugih držav članic, ki zagotavljajo podobne oblike lastništva.

6. Privabljanje talentov

Rast produktivnosti, inovacije in socialna vključenost morajo biti tesno povezani. Z evropskim zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi (ESSU) bi bilo treba določiti neobvezna harmonizirana pravila na ravni Unije o strukturiranju načrtov lastniškega deleža za zaposlene (t.im. ESOP) prek samostojnega posrednika. Malim in srednjim podjetjem, zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi bi s tem omogočili, da pritegnejo talente in jih nagradijo za dolgoročno predanost, hkrati pa bi zagotovili, da so zaposleni polno in pravično udeleženi v vrednosti, h kateri prispevajo z delom in intelektualnim kapitalom. Pri oblikovanju usklajenih pravil v okviru evropskih zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi je treba upoštevati naslednja načela:

– predpogoj za te sheme bi moral biti, da v nobenem primeru ne nadomestijo običajne osnovne plače ali drugih oblik prispevkov (na primer socialnovarstvenih), niti jih ne znižajo, temveč bi šlo za prejemek, ki dopolnjuje vse socialne in pogodbene pravice;

– preglednost mora biti ključno načelo pri oblikovanju in izvajanju teh shem;

– sodelovanje v teh shemah mora biti nediskriminatorno in odprto za vse delavce;

– sodelovanje delavcev v teh shemah mora ostati prostovoljno;

– te sheme morajo spremljati mehanizmi, ki bodo delavce ščitili pred nerazumnimi finančnimi tveganji.

Komisija bi morala v posvetovanju s socialnimi partnerji in na primerih najboljše prakse oblikovati enostavne, osnovne in temeljne podporne vzorčne sporazume o delitvi dobička ter smernice za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, s katerimi bi olajšala izvajanje, izboljšala ozaveščenost o ESOP in uskladila sheme finančne udeležbe med državami članicami. Vzorčni sporazumi in smernice bi morali vključevati informacije o povezanih finančnih tveganjih za zaposlene, opredeliti opcije za notranji odkup in upoštevati učinek na delavce,

posebej z vidika enakosti spolov.

7. Privabljanje tveganega kapitala

Države članice bi morale uvesti harmonizirane lastniškim podobne dolžniške instrumente, ki bi vlagateljem omogočali vlaganje v podjetja, ne da bi pridobili pravice do nadzora nad podjetjem (kot so pravice do udeležbe pri dobičku, tiho družbeništvo ali posojila z udeležbo pri dobičku). Ti lastniškim podobni dolžniški instrumenti bi:

– se morali oblikovati s sklenitvijo pogodbenega dogovora o kapitalskem vložku med podjetjem in vlagateljem; v pogodbenem dogovoru mora biti naveden vloženi znesek glavnice, vključevati mora določen datum odplačila in predvideti nadomestilo, ki je lahko v obliki fiksnih ali variabilnih obresti ali udeležbe pri dobičku;

– morali biti podrejeni navadnim dolžniškim terjatvam;

– se za regulativne in računovodske namene morali obravnavati kot lastniški kapital ali kapital, ki nadomešča lastniški kapital.

Komisija bi morala olajšati pripravo vzorčnih statutov družb, delničarskih sporazumov in vseh drugih ustreznih dokumentov za evropska zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi ter vzpostaviti platformo, na kateri bi bili ti vzorčni dokumenti na voljo v vseh uradnih jezikih Unije, da bi se povečala pravna varnost v 27 nacionalnih jurisdikcijah notranjega trga in zmanjšale ovire za vstop na trg za naložbe v evropska zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi. .

Imenovati bi morala strokovno skupino, zadolženo za pripravo standardiziranih visokokakovostnih vzorčnih statutov družb, ki bi ustrezali harmoniziranim zahtevam za evropska zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi. Ta strokovna skupina bi morala med drugim vključevati ustanovitelje, vlagatelje in sindikate.

Komisija bi morala imenovati dodatno strokovno skupino, zadolženo za pripravo standardiziranih, pravičnih in visokokakovostnih vzorčnih delničarskih sporazumov. V vzorčnih delničarskih sporazumih bi moralo biti vzpostavljeno ravnovesje med interesi ustanoviteljev in vlagateljev. Ta strokovna skupina bi morala med drugim vključevati ustanovitelje in vlagatelje tveganega kapitala.

Komisija bi morala ustanoviti Skupno raziskovalno središče za evropsko in primerjalno poslovno pravo, ki bi vzpostavilo prosto dostopne in primerljive informacije o regulaciji podjetij v državah članicah v vseh uradnih jezikih Unije.

8. Specializirano reševanje sporov

Za hitro reševanje sporov v zvezi z evropskimi zagonskimi podjetji in podjetij v razširitveni fazi bi bilo treba vzpostaviti specializirani mehanizem za alternativno reševanje sporov. Pogoj za sodelovanje v tem mehanizmu bi moralo biti soglasje udeleženih strani. Spore v zvezi z individualnim in kolektivnim delovnim pravom bi bilo treba izključiti iz mehanizma. V teh

primerih bi se morala pristojnost določiti v skladu s členi 20 do 23 Uredbe (EU) št. 1215/2012.

Poleg tega bi morale države članice v okviru svojih nacionalnih sodišč ustanoviti poseben odbor– bodisi en odbor v okviru specifičnega sodišča na nacionalni ravni ali en odbor v okviru specifičnega sodišča v vsaki federalni enoti, odvisno od nacionalnega pravosodnega sistema države. Ti odbori bi morali biti namenjeni reševanju civilnopravnih sporov med gospodarskimi družbami v zvezi z obliko gospodarske družbe evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi (ESSU), sporov, povezanih s prevzemi ESSU ali deleži v ESSU ter sporov med ESSU in člani njegovega upravnega odbora ali nadzornega sveta. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko postopki pred takimi odbori potekajo v angleščini, če udeležene strani s tem soglašajo.

OBRAZLOŽITEV

Evropska komisija je z novim mandatom napovedala, da namerava vzpostaviti nov pravni status za podjetja – „28. režim“. „28. režim“ opisuje zakonodajno tehniko, s katero pravno zavezujoča pravila, sprejeta na ravni EU, na ozemljih držav članic soobstajajo z nacionalnimi pravili. Njihova uporaba je odvisna od prostovoljne odločitve zasebnih strank, da jih ta pravila EU zavezujejo. Z vidika teh zasebnih strank morajo biti pravila EU zanje ugodnejša od sicer veljavnega nacionalnega prava. EU je to zakonodajno tehniko že uporabila, ko je sprejela vseevropski osebni pokojninski produkt (PEPP), kolektivni naložbeni podjem za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) in evropsko družbo (*Societas Europaea* (SE)). Komisija je za „28. režim“ predlagala evropsko zasebno družbo (*Societas Privata Europaea* (SPE)), družbo z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom (*Societas Unius Personae* (SUP)) in skupno evropsko prodajno pravo (CESL), vendar zanje ni nikoli zaključila zakonodajnega postopka.

Enrico Letta je v poročilu *Much More Than a Market* (Veliko več kot trg) ponovno omenil zakonodajno tehniko „28. režim“, ki bi podpirala inovativna podjetja, in pozval k oblikovanju „poenostavljene evropske družbe“. Podobna sklicevanja najdemo tudi v različnih nedavnih sporočilih Evropske komisije in v poročilu Maria Draghija o prihodnosti evropske konkurenčnosti (*The Future of European Competitiveness*). Namen zakonodajnega samoiniciativnega poročila Evropskega parlamenta je začrtati pot za oblikovanje in okvir takšne oblike gospodarskih družb, ki se osredotoča zlasti na vidik, kako bi tak status koristil malim in srednjim podjetjem, zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi ter njihovim ustanoviteljem, ki želijo delovati in se širiti na celotnem notranjem trgu, vendar se ne omejuje le nanje.

Evropska komisija je že večkrat poskušala vzpostaviti režim za evropsko zasebno družbo, a noben poskus ni uspel v celoti. Poskusi so bili neuspešni, ker so imeli v zasnovi vrzeli in ker niso vsebovali zaščitnih ukrepov za pravice delavcev do posvetovanja in udeležbe, zato o njih ni bilo mogoče doseči potrebnega soglasja. S temi poskusi se povezuje tudi ustvarjanje dodatnih pravnih, upravnih in finančnih bremen, kar je tudi prispevalo k omejenemu prevzemanju s strani mladih podjetij.

Vzpostavitev potrebnih zaščitnih ukrepov, ki bi učinkovito preprečevali zlorabo „28. režima“, zlasti v zvezi s pravili o soodločanju delavcev, je izjemno pomembna in nujen predpogoj za uspeh in družbeno sprejemljivost tega projekta.

Čeprav so bili sprejeti pomembni ukrepi v zvezi s harmonizacijo prava gospodarskih družb v Evropi, ostajajo veliko let pozneje številni izzivi, zlasti za manjša in nastajajoča podjetja, še nerešeni, pojavili pa so se tudi novi gospodarski izzivi.

Zato poročevalec priporoča, da se oblika gospodarske družbe, ki jo predlaga Komisija, poimenuje evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi (ESSU). Namesto, da se z uredbo določi samostojna vseevropska oblika gospodarske družbe, za kar bi bila potrebna pravna podlaga člen 352(1) PDEU in ki bi bila iztočnica za ponovitev preteklih napak, poročevalec priporoča, da se v vseh državah članicah vzpostavi nacionalna oblika gospodarske družbe, ki bi bila samodejno priznana v vseh državah članicah. To bi lahko storili z nadgradnjo obstoječih nacionalnih oblik gospodarskih družb z omejeno odgovornostjo ali z uvedbo namenskih nacionalnih oblik gospodarskih družb. Takšno nadnacionalno obliko bistvenih

elementov sicer nacionalne oblike gospodarske družbe bi bilo mogoče doseči z direktivo o maksimalni harmonizaciji na podlagi členov 50 in 114 PDEU.

Z obliko gospodarske družbe evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi (ESSU) bi odpravljali bremena, saj bi vzpostavili poenostavljeno, digitalizirano, razumljivo in uporabniku prijazno regulativno okolje za mala in srednja podjetja, zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ki ne bi bilo omejeno zgolj z novo kategorijo inovativnih podjetij ali drugimi omejevalnimi merili ter bi ustvarjalo in krepilo inovacije v Evropi. Če bi za uporabo te pravne oblike stranke morale dokazovati, da so do nje upravičene (da bi na primer morale dokazovati svojo inovativnost), bi se povečalo upravno breme, ki ga zlasti mala in srednja podjetja komaj zmorejo. Da bi čim bolje služila potrebam malih in srednjih podjetij, zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi, mora biti oblika evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi družba z omejeno odgovornostjo, ki ne kotira na borzi.

Poleg poenostavljenih postopkov ustanavljanja in registracije podjetij poročevalec predlaga, da bi moral pravni okvir obravnavati različne elemente za krepitev konkurenčnosti malih in srednjih podjetij, zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi, ki bi se odločila za novo obliko gospodarske družbe. V predlogu zato opisuje različne komponente, ki bi jih bilo treba vključiti, da bi izboljšali dostop evropskih zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi do kapitala in talentov ter spodbudili njihovo dolgoročno naravnanost. Zlasti zagonska podjetja, ki inovativne ideje preoblikujejo v tržne proizvode, so izpostavljena t. i. plenilskim prevzemom, ki jih z zakoni o nadzoru nad združitvami skoraj ni mogoče nadzorovati. Poročevalec zato želi preučiti elemente dolgoročnih, ciljno usmerjenih oblik gospodarskih družb, za katere že obstajajo ali se pojavljajo primeri v različnih državah članicah, posebej kar zadeva blokade sredstev in morebitne izzive v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji. Da bi podjetja, ki se odločijo za pravno ureditev, naklonjeno dolgoročni naravnanosti, ostala privlačna za vlagatelje, morajo take predloge spremljati harmonizirana pravila na ravni EU o lastniškim podobnih dolžniških instrumentih, ki bodo vlagateljem omogočala, da vlagajo v podjetja, ne da bi pridobili pravice do nadzora nad podjetjem (kot so pravice do udeležbe pri dobičku, tiho družbeništvo ali posojila z udeležbo pri dobičku).

Uspeh drugih oblik gospodarskih družb v drugih državah (na primer Delaware Inc. v ZDA) je povezan z učinkovitostjo, hitrostjo in stopnjo specializacije sodnega sistema, ki odloča o zadevah, povezanih s to obliko gospodarske družbe. Ta cilj bi bilo mogoče doseči z mehanizmom za alternativno reševanje sporov v zvezi evropskimi zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi, pa tudi s sistemom posebnih odborov na sodiščih v državah članicah, specializiranih za zadeve, povezane z evropskimi zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi. Oboji bi lahko odločali le o civilnopravnih sporih med gospodarskimi družbami, sporih, povezanih s prevzemi zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi (ESSU) ali z deleži v ESSU, ter sporih med gospodarsko družbo ESSU in člani njene strukture upravljanja. Sodelovanje v teh posebnih oblikah reševanja sporov bi bilo odvisno od soglasja udeleženih strani. Iz tega mehanizma bi bili izključeni spori v zvezi z individualnim in kolektivnim delovnim pravom.

V zvezi z zaščitnimi ukrepi za pravila o soodločanju delavcev poročevalec predlaga rešitev kolizije zakonov namesto materialnih pravil, kot so tista za *Societas Europaea* (SE). Pravila o soodločanju delavcev se med državami članicami bistveno razlikujejo. Njihov obstoj in pomen sta tesno povezana s socialno strukturo gospodarstva države članice, zato je zelo priporočljivo, da oblika evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi ne posega v nacionalne ureditve glede soodločanja delavcev. Poročevalec meni, da je spoštovanje nacionalnih

posebnosti lažje doseči s kolizijskimi pravili, ki bodo harmonizirala določitev veljavnega nacionalnega prava, kot pa s harmoniziranimi pravili EU, ki bodo vedno politični kompromis v primerjavi z višjimi standardi s področja soodločanja delavcev v nekaterih državah članicah. Zato se za evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi priporoča, da se pravo, ki se uporablja za zadeve v zvezi s soodločanjem delavcev, določi glede na lokacijo dejanskega sedeža evropskega zagonskega podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ki je kraj, kjer je poslovodstvo podjetja.

Poleg tega evropsko zagonsko podjetje in podjetje v razširitveni fazi ne posega v individualno in kolektivno delovno pravo, pravo, ki se uporablja za individualne pogodbe o zaposlitvi, pa določa člen 8 uredbe Rim I.

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika poročevalec izjavlja, da je pri pripravi osnutka poročila prejel prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
ACT | The App Association - Transparency Register: 72029513877-54
Association pour l'Unification du Droit des affaires en Europe - Transparency Register: 490631396665-19
Bundesministerium der Justiz (BMJ) - Federal Ministry of Justice
Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) - Federal Ministry of Labour and Social Affairs)
Bundesnotarkammer - Transparency Register: 74591581960-65
Bundesverband der Deutschen Volksbanken und Raiffeisenbanken - Transparency Register: 22330076571-75
Bundesverband Öffentlicher Banken Deutschlands eV- Transparency Register: 0767788931-41
Confédération des Petites et Moyennes Entreprises (CPME) - Transparency Register: 74081206759-11
Conseil International du Notariat Belge /Internationale Raad van het Belgisch Notariaat- Transparency Register: 134690012359-91
Deutsche Bank AG - Transparency Register: 271912611231-56
Deutsche Börse AG - Transparency Register: 20884001341-42
Deutsche Industrie- und Handelskammer - Transparency Register: 22400601191-42
Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB) - Transparency Register: 07595112423-87
Deutscher Sparkassen-und Giroverband - Transparency Register: 62379064909-15
Deutscher Steuerberaterverband e.V. - Transparency Register: 845551111047-04
EU Inc Petition - Transparency Register: 848536795849-82
European Commission
European Confederation of Directors' Associations (ecoDa) - Transparency Register: 37854527418-86
European Savings and Retail Banking Group - Transparency Register: 8765978796-80
European Startup Nations Alliance (ESNA)
European Trade Union Confederation - Transparency Register: 06698681039-26
France Digitale- Transparency Register: 479234015862-06
Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V. - Transparency Register: 6437280268-55
Global Legal Entity Identifier Foundation - Transparency Register: 660337819709-62
Hans-Böckler-Stiftung - Transparency Register: 957887652130-79
International Credit Insurance & Surety Association - Transparency Register: 924462331324-02
Leibniz Institute for Financial Research SAFE - Transparency Register: 843071031814-24
Nordic Financial Unions - Transparency Register: 4129929362-47
Oliver Coste
Österreichische Notariatskammer - Transparency Register: 6475183729-37
Permanent Representation of Austria to the European Union
Permanent Representation of Estonia to the European Union
Permanent Representation of France to the European Union
Permanent Representation of the Federal Republic of Germany to the European Union
Permanent Representation of the Kingdom of the Netherlands to the European Union

Startup Portugal
Stiftung Verantwortungseigentum e.V.- Transparency Register: 202064594750-82
Stripe, Inc.- Transparency Register: 389356530261-76
vbw - Vereinigung der Bayerischen Wirtschaft e. V. - Transparency Register: 49096067887-19

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti poročevalca.

Če so na seznamu navedene fizične osebe z imenom ali njihovo funkcijo ali z obema, poročevalec izjavlja, da je zadevne fizične osebe seznanil z obvestilom Evropskega parlamenta o varstvu podatkov št. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), v katerem so opredeljeni pogoji, ki veljajo za obdelavo njihovih osebnih podatkov, ter pravice, povezane s to obdelavo.